

Τιμώντας τους ήρωες της καλοσύνης στο Πέραμα

Μια Ελβετίδα «επιστρέφει» την αγάπη

Της ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΠΟΥΡΜΠΑ

Ο χρόνος γυρίζει πίσω στο 1966. Ένας Ελβετός φιλόλογος, παθιασμένος φιλέλληνας, παίρνει μια ανορθόδοξη απόφαση. Θα περνούσε το έτος που του δόθηκε ως εκπαιδευτική άδεια με την καλλιτέχνη σύζυγό του και τα δύο παιδιά του στη χώρα που τόσο αγαπούσε. Θα τους έδειχνε τα μνημεία και τα μουσεία, το φυσικό τοπίο και τους ανθρώπους. Μετά μια μακρά περιήγηση στη Βόρειο Ελλάδα, κατέληξαν στην Αθήνα. Οι οικονομικές τους δυνατότητες ήταν περιορισμένες. Πού θα έβρισκαν ένα φθινό καλύμνα; «Στο Πέραμα» τους είπε κάποιος «υπάρχει ένας ιερέας, ο πατήρ Γεώργιος. Αυτός θα σας φροντίσει». Οντως πήγαν στη γειτονιά όπου ζούσαν άνθρωποι σε βαθιά φτώχεια, σε σπίτια που είχαν φτιάξει με τα χέρια τους.

Ο ιερέας τους παραχώρησε ένα μέρος να μείνουν, με αντάλλαγμα η έφηβη κόρη και ο γιος των Ελβετών να βοηθούν στο καθημερινό σερβίρισμα του συστήσιου αγάπης. Μέσα σε λίγο καιρό οι νεοφερμένοι είχαν γίνει ένα με τους κατοίκους. Οι ντόπιοι ήταν αξιοσημείωτοι και φιλόξενοι μέσα στην ανέχειά τους, με την εμβληματική μορφή του πατρός Γεωργίου Δημητριάδη να φροντίζει τους πάντες. «Μέχρι που μια μέρα ήρθε η χούντα. Οι στρατιωτικοί συνέλαβαν τον παπά ως αριστερό. Ήμουν 16 ετών, πήγα να τον δω στη φυλακή, λίγες ημέρες αργότερα. Ήταν μέσα σε ένα στενό κελί στριμωγμένος με πολλούς άλλους. Εκλαιγε, ήταν βρώμικος. Ένας διαλυμένος άνθρωπος», λέει η Μπάρμπαρα Πόλα που κάθεται απέναντί μου στο καφέ της Δεξαμενής στο Κολωνάκι, ένα ωραίο ανοιξιάτικο πρωινό του Μαΐου.

«Ήταν κάτι τόσο έντονο, που όταν γύρισα στην πατρίδα μου, αποφάσισα να σπουδάσω ιατρική, γιατί είχα δει από τον πατέρα Γεώργιο τι σημαίνει να φροντίζεις όσους έχουν ανάγκη. Αργότερα εξελίχην για 12 χρόνια στο Κοινοβούλιο της χώρας μου με αίτημα της αναμόρφωσης των φυλακών. Παντρεύτηκα, έκανα τέσσερις κόρες. Από το 2003 και μετά άφησα πίσω μου την πολιτική, έγινα γκαλερίστα. Και αποφάσισα πως ήρθε η ώρα να επιστρέψω στο Πέραμα, για να δώσω κάτι από την αγάπη που εισέπραξα από αυτήν τη γειτονιά για οκτώ ολόκληρους μήνες όπου έζησα εκεί. Έτσι γεννήθη-

κε το πρότζεκτ «Sharing Perama» (Μοιραζόμαστε το Πέραμα).

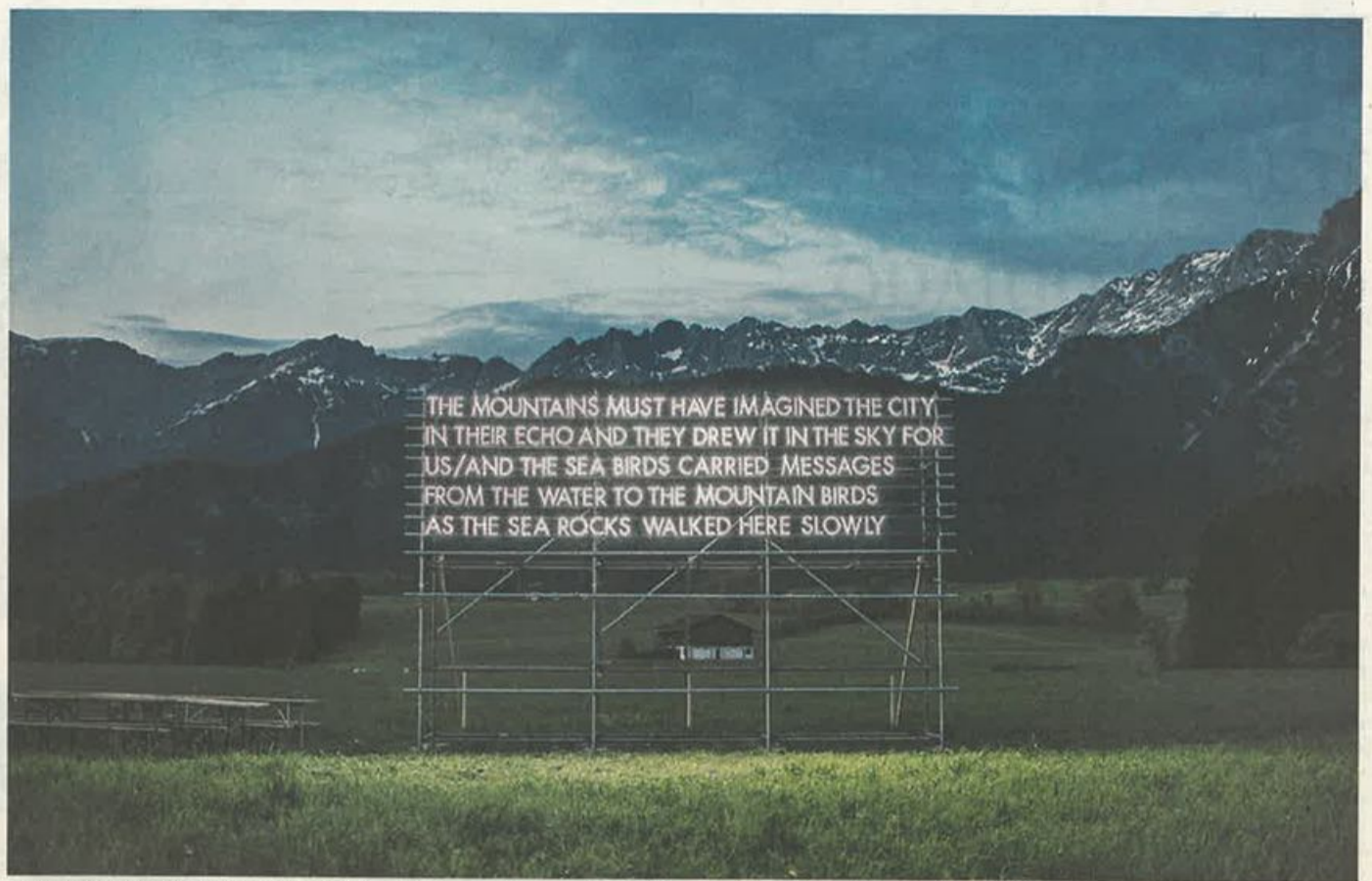
«Οι αξίες που διαμόρφωσαν τη ζωή μου προήλθαν από το μέρος αυτό. Πώς να μην ανταποδώσω;» συνεχίζει η Πόλα. «Όμως τι θα μπορούσα να προσφέρω; Κάτι που έχει να κάνει με την τέχνη. Ρωτώντας δεκάδες κατοίκους στο Πέραμα, μου είπαν ότι θα έπρεπε να είναι τέχνη για τους ίδιους κατοίκους, τοποθετημένη στον δημόσιο χώρο. Και τότε μου ήρθε στο μυαλό, ο καλλιτέχνης - ποιητής Ρόμπερτ Μοντγκόμερι. Βάζει τους στίχους του σε μεγάλες φωτεινές πινακίδες, πάνω ή μέσα σε κτίρια, ακόμα και πάνω σε φορτηγάκια που κινούνται στις πόλεις. Αυτό ήταν! Όλα έδεσαν μεταξύ τους».

Όπως στη Γλασκώβη

Η Πόλα έφηξε μια ομάδα άξιων συνεργατών (Ελλη Παξινού, Δάφνη Κουρή, Χρήστος Πανάγος, Δημήτρης Μπαμπιλής κ.ά.), ενώ πήρε ακόμα και τον δήμαρχο του Περάματος με το μέρος της. Όσο για τον Σκωτσέζο καλλιτέχνη; «Βρήκα την ιδέα εξαιρετική. Αλλάστε, το μέρος αυτό μου θύμιζε τη γειτονιά που μεγάλωσα στη βιομηχανική ζώνη της Γλασκώβης» μου λέει, μερικές ημέρες αργότερα, στην ταράτσα ενός αθηναϊκού ξενοδοχείου με θέα την Ακρόπολη. Ο Μοντγκόμερι ανακάλυψε την κλίση του στην τέχνη και στην ποίηση χάρις σε δύο χαρακτηριστικούς δασκάλους που είχε στο

Το πρότζεκτ «Sharing Perama» είναι μια ιδέα της Μπάρμπαρα Πόλα, την οποία θα υλοποιήσει ο καλλιτέχνης - ποιητής Ρόμπερτ Μοντγκόμερι.

σχολείο, που του έδωσαν στα 12 του χρόνια καλλιτεχνική ελευθερία αλλά και βιβλία της Σιλβία Πλαθ και του Τεντ Χιουζ, όταν στη διδακτέα ύλη ήταν μόνον ο Τένισον. Σπούδασε καλές τέχνες, αλλά αγαπούσε τόσο την ποίηση που πάντα έβρισκε έναν τρόπο να βάζει λέξεις και κείμενο στους πίνακές του. Ύστερα, οργισμένος από την επίθεση της Βρετανίας στο Ιράκ το 2004, αποφάσισε να βάζει κάποιους από τους στίχους

Έργο του καλλιτέχνη - ποιητή Ρόμπερτ Μοντγκόμερι με στίχους σε μια μεγάλη φωτεινή πινακίδα. Αντίστοιχα έργα θα τοποθετηθούν στο Πέραμα.

Εγκατάσταση με στίχους του Μοντγκόμερι εντός πισίνας κολυμβητηρίου.

Ο πατήρ Γεώργιος Δημητριάδης υπήρξε σύμβολο προσφοράς.

Η Ελβετίδα Μπάρμπαρα Πόλα επιστρέφει στο Πέραμα 50 χρόνια μετά.

«Ζυσσίτια αγάπης» στο Πέραμα στις αρχές της δεκαετίας του '60.

του μέσα στα διαφημιστικά κουτιά στις στάσεις των λεωφορείων, που τις άνοιξε με ένα κατασβίδι. «Η πρώτη αντίδραση ήταν από μεθυσμένους. Όχι μεθυσμένους κριτικούς λογοτεχνίας. Μεθυσμένους κτηματομεσίτες, δικηγόρους, φουρνάρηδες, γενικώς μεθυσμένους που τα έβλεπαν νύχτα στη γειτονιά μου και αλλού», λέει γελώντας. Μια φορά τον συνέλαβαν οι αστυνομικοί: «Οι στίχοι μου εκείνη την περίοδο είχαν να κάνουν

με τον Ουίλιαμ Μπλέικ. Είχα και ένα βιβλίο του στο σακιδίό μου. Πρόσπαθούσα να τους πω ότι δεν κάνω βανδαλισμό, κάνω ποίηση». Τελικά έπεσε σε έναν αστυνομικό που αγαπούσε επίσης τον Μπλέικ. Τον άφησαν ελεύθερο!

Εικαστικά και ποίηση

Εντέλει ο Μοντγκόμερι κατάφερε χρησιμοποιώντας την εικαστική δημιουργία να βγάλει την ποίηση από τις σελίδες ενός βιβλίου και να

τη θέσει σε κοινή θέα. Τα έργα του είναι τόσο όμορφα, που κοιτάζοντάς τα σου μένουν οι φράσεις του χαράγμένες στο μυαλό. «Στη Βρετανία η σχέση μας με τους ποιητές είναι τουλάχιστον νεκροφιλική», λέει. «Πρέπει να πεθάνει κάποιος, να τον ανακαλύψουν μερικές δεκαετίες αργότερα και να τον βγάλεις από την αφάνεια». Μαζί με την ποιήτρια γυναίκα του έφτιαξαν έναν εκδοτικό οίκο με σκοπό να δώσει στους νέους ποιητές ένα βήμα. Για το Πέρα-

μα σκέφτεται να φτιάξει νέα έργα που να σχετίζονται με τον πατέρα Γεώργιο: «Πρέπει να τιμάμε τους καθημερινούς ήρωες. Τους ήρωες της καλοσύνης» ήταν τα λόγια του πριν τον αποχαιρετίσω.

Αυτήν την περίοδο, η Μπάρμπαρα και η ομάδα της μαζεύουν χρήματα για το πρότζεκτ του Περάματος. Αν θέλετε να ενισχύσετε την πρωτοβουλία με οποιονδήποτε τρόπο, θα βρείτε πληροφορίες στο www.sharingperama.com.

«Πιστεύω στην ομορφιά που εκτίθεται σε δημόσια θέα»

«Εχω φίλους που εργάζονται στον τομέα της διαφήμισης, οι οποίοι πιστεύουν ότι η ανάγνωση του διαφημιστικού μηνύματος πρέπει να διαρκεί 4 δευτερόλεπτα και να έχει εικόνα για να πιάσει. Είναι σαν να φέρεις στους ανθρώπους λες και είναι κλίση. Δεν είναι. Οι άνθρωποι μπορούν να διαβάσουν παραπάνω από 100 λέξεις την ώρα που περιμένουν το λεωφορείο για να πάνε στη δουλειά τους. Στόχος της ποίησης μου είναι να αποδείξω πως οι άνθρωποι έχουν αυτή την ικανότητα».

Για να μπορέσει να βγάλει τα προς το ζην, ο Μοντγκόμερι έπαυσε μια δουλειά 9 με 5 για πολλά χρόνια. Και από τις 7 μέχρι τα μεσάνυχτα εργαζόταν στο στούντιό του. Για την ακρίβεια, δεν έπαυσε μια οποιαδήποτε δουλειά, αλλά έφτιαξε ένα από τα πιο ζηλευτά περιοδικά, το «Dazed & Confused». «Λέω στον κόσμο να

«Ως κοινωνία έχουμε τραυματιστεί από την εισβολή των συνεχόμενων κακών μαντιάτων».

μην είναι ποτέ αγενής με τους σερβιτόρους. Μπορεί ο νεαρός ή η κοπέλα που σου φέρνει τον καφέ μια μέρα να πάρουν το Πούλιτζερ ή να γίνουν οι καλύτεροι ζωγράφοι της γενιάς τους», λέει ο Ρόμπερτ. Για εκείνον, το πιο σημαντικό είναι οι αξίες, η ανθρώπινη καλοσύνη. «Και πόσοι από εμάς πιστεύουν ακόμα σε αυτήν;» τον τσιγκλάω.

«Όλοι οι άνθρωποι μπορούν να το κάνουν όταν παύουν να ανησυχούν για το πώς θα πληρώσουν το ενοίκιο τους και άλλα οικονομικά και πρακτικά θέματα που μας βα-

Ο Ρόμπερτ Μοντγκόμερι θα φιλοτεχνήσει το πρότζεκτ «Sharing Perama».

σανίζουν στην καθημερινότητά μας. Πιστεύω ότι σήμερα ζούμε σε έναν κόσμο όπου τα ΜΜΕ ανα-

παράγουν μια ιδιαίτερα αρνητική εικόνα, μια συνεχή απειλή πως σε έναν κόσμο όπου τα ΜΜΕ ανα-

αν δεν θα καταφέραμε να διαχειριστούμε: είτε είναι κάποιος πόλεμος, η προσφυγική κρίση, οι πυροβολισμοί σε σχολεία της Αμερικής. Όχι μόνον αυτό, αλλά οι ειδήσεις είναι πλέον προσκολλημένες στο σώμα μας με τη μορφή του κινητού που κουβαλάμε επάνω μας. Νομίζω ότι ως κοινωνία έχουμε τραυματιστεί πολύ από αυτήν την εισβολή των συνεχόμενων κακών μαντιάτων, της δυσσοιάνης θέασης του κόσμου στον προσωπικό μας χώρο και χρόνο».

Η συμβίωση με τους άλλους

Υπάρχει σωτηρία; Πώς μπορεί να αλλάξουμε το βλέμμα μας; «Πιστεύω στην ομορφιά. Στην ομορφιά που εκτίθεται σε δημόσια θέα. Και στην ελπίδα. Και στην κοινωνική ελευθερία που σε βοηθάει να κατανοήσεις πώς να συμβιώνεις με ανθρώπους που δεν έχουν τον δικό σου τρόπο ζωής. Ο,τι και αν

τα ΜΜΕ πετούν επάνω σου ως είδηση, εσύ πρέπει να το βλέπεις μέσα στη διαχρονία του. Ένα παράδειγμα: οι μεγάλες μεταναστευτικές έφτιαξαν τους μεγάλους πολιτισμούς», λέει ο Μοντγκόμερι, που είναι φιλοευρωπαϊστής και θεωρεί πως η Βρετανία είναι αναπόσπαστο μέρος της Ευρώπης.

Ο καλλιτέχνης πάντως είναι ενθουσιασμένος με το Πέραμα και περιμένει με μεγάλη ανυπομονησία να ξεκινήσει το καινούργιο έργο του. Η ιδέα είναι να χρησιμοποιήσει για την κατασκευή του ντόπιους μάστορες από τη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη, που ξέρουν να δουλεύουν το σίδερο. Τόσο για την Ελβετίδα Μπάρμπαρα Πόλα όσο και για τον ίδιο, αυτό που προέχει είναι να αισθανθούν οι κάτοικοι του Περάματος ότι οι εγκαταστάσεις που θα κάνει έχουν άμεση σχέση με αυτήν τη μοναδική γειτονιά της Αττικής.